

The Guidelines to Develop The Digital Leadership for Teachers under Phichit Primary Educational Service Area Office 1

Monthira Chanchur^{1*} Samran Mejang² and Sathiraporn Chaowacha²

¹ M.Ed. (Educational Administration) program, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

² Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: daomonthira.dave@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to (1) study the digital leadership of teachers under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1, and (2) develop guidelines for enhancing the digital leadership of teachers in this area. The population consists of 930 individuals, including teachers in educational institutions under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1 during the 2023 academic year. The sample group, consisting of 274 participants, was determined by stratified random sampling according to the proportion of teachers in each district. Data collection involved 5 experts. The research tools included a digital leadership questionnaire with a 5-point rating scale. Statistical analysis methods used frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Additionally, an interview form was used to gather guidelines for leadership development. Content analysis by 5 experts in digital leadership was conducted. The research findings indicated that the overall digital leadership level of teachers under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1 was high. When considering each aspect, it was found that the highest average was in digital communication, while the lowest was in digital citizenship. The study of digital leadership development guidelines suggested that the Phichit Primary Educational Service Area Office 1 should organize workshops to provide knowledge about essential skills for adapting to the modern world. This includes preventing problems and using technology to benefit daily life, thereby enhancing the abilities of personnel to integrate and utilize digital technology efficiently.

Keywords: Development Guidelines, Digital Leadership, Teacher

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

มนธิรา จันทรเชื้อ^{1*} สำราญ มีแจ้ง² และ สติพร เขาวนชัย²

¹ หลักสูตร กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ประเทศไทย

² ภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: daomonthira.dave@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประชากร 930 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 274 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารทางดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ การป้องกันปัญหาและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาตามความสามารถของบุคลากรเพื่อให้สามารถบูรณาการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำดิจิทัล, ครู

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ในปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมากขึ้น ทุกคนอาศัยอยู่ท่ามกลางความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล มีเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย โลกในยุคดิจิทัลนี้ การใช้ชีวิตของทุกคนอยู่บนความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตและสร้างความสะดวกสบายมากขึ้น แต่ในทางกลับกันเทคโนโลยีดิจิทัลกลับทำให้มีความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือแม้แต่เสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมายดิจิทัลอย่างง่ายดาย โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยเฉพาะเยาวชนในวัยเรียน ซึ่งเกิดและเติบโตในยุคดิจิทัลสามารถพัฒนาทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลกลุ่มอื่น แต่การใช้งานที่ปราศจากการแนะนำหรือการสร้างความรู้ความเข้าใจอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและถูกต้อง (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2558)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดการศึกษา จะทำให้ผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่กว้างใหญ่ มีความรู้มากมายให้ศึกษาเรียนรู้สามารถศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเองแต่การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องนั้นจะต้องอาศัยผู้สอนที่เข้าใจและมีความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยเช่นกัน (ดาวรรุณณ ธิวิลการ, 2564) ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็น

เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับครูไม่ใช่สิ่งที่ครูควรรู้แต่เป็นสิ่งที่ครูต้องรู้ เพื่อสามารถเท่าทันผู้เรียนยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยเนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนสามารถ เข้าใจ นำไปใช้ และสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดการพัฒนาและเจริญรุ่งเรืองที่เกิดขึ้นได้ในสังคม ในส่วนของการเรียนรู้แบบผสมผสาน เทคโนโลยีทักษะความฉลาดทางดิจิทัลที่ครูควรมีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดจนบ่มเพาะ สมรรถนะด้านดิจิทัลที่จำเป็นให้กับนักเรียน ให้สามารถใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างเท่าทัน ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับการศึกษา ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนั้นคือ ภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นรูปแบบพฤติกรรม การจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีแนวโน้มให้เกิดการเข้าถึงและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน มีการจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อสร้างโอกาส ในการเข้าถึงเทคโนโลยี พร้อมทั้งส่งเสริม อำนาจความสะดวก ผลักดัน และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติเรียนและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของครูในยุคปัจจุบัน และมีความจำเป็นที่จะต้องมีการยกระดับและแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน สามารถทำให้นักเรียนได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสาร เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยีมีความพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 และกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการ ข้อที่ 3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีแนวทางยกระดับ พัฒนาทักษะการสอนทักษะดิจิทัลสำหรับครูอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566–2570 สพป.พิจิตรเขต 1) โดยทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่และยังมีการจัดอบรมมอบความรู้ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านการ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในสถานศึกษาสำหรับงานต่าง ๆ จากการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report) ปีการศึกษา 2565 ของกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า จุดที่ควรพัฒนามากที่สุดคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในเรื่องของการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 นำไปใช้เป็นทางเลือกในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร

เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method) เป็นการนำวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 930 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 274 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง วิทยฐานะ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล 4) ด้านการบริหารทรัพยากรดิจิทัล โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัล สังเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัล แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล (2) ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล (3) ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล (4) ด้านการบริหารทรัพยากรดิจิทัลและกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะโดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จะนำไปเป็นเครื่องมือวิจัยหรือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.0

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (try-out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .95 กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5) ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจัดทำแบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งวิธีการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสังกัด

3.2 การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยวิธีดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการกรอกแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ดำเนินการวิเคราะห์สถิติโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มาเป็นกรอบในการศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านเทคโนโลยี โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารการศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา

1.3 ศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

1.4 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

1.5 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยเลือกจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้าน ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 4 ข้อ

2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 จากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์ นำประเด็นในการสัมภาษณ์มากำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนา

ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

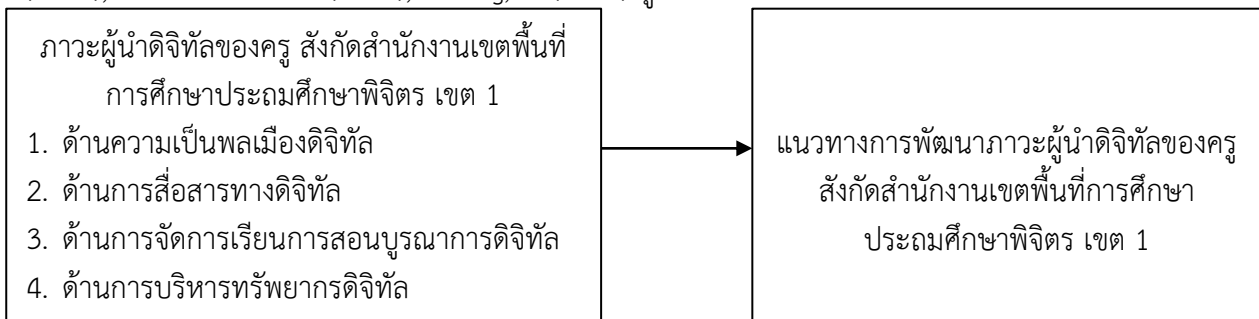
ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยนัดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณน แล้วสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของ ญัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต (2561), ชุตีรัตน์ กาญจนธนชัย (2562), สุขญา โกมลวานิช และคณะ (2563), ดารุวรรณ ถวิลการ (2564), วัชรภรณ์ แสงทิพย์ (2565), Meister (2010), Tran (2017), Redeck & Punie (2017), Zhong, L. (2017) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารทางดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ในภาพรวมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล แนวทางการพัฒนา คือควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ การป้องกันปัญหาและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาตามความสามารถของบุคลากรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล แนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ การป้องกันปัญหาและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาตามความสามารถของบุคลากรนอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความเข้าใจให้ครูเห็นความสำคัญและตระหนักในความจำเป็นในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเข้า

สู่การเรียนการสอนและนิเทศ ติดตามการสอนว่ามีการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่การเรียนการสอนอย่างไรและครูต้องหมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สม่่าเสมอและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเท่าทันและปลอดภัยด้วยตนเอง

2.2 ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล แนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้โปรแกรมพื้นฐานในการสื่อสาร ให้ครูมีความรู้สามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการสื่อสารได้และจัดประชุมหรืออบรมออนไลน์ผ่านสื่อดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเข้าร่วมประชุมเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบออนไลน์

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล แนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการให้องค์ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้าราชการครูจะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยโดยนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการออกแบบจัดการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้ และใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล

2.4 ด้านการบริหารทรัพยากรดิจิทัล แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้ไปศึกษาดูงาน การสร้างสื่อและใช้สื่อดิจิทัลรวมถึงนวัตกรรมใหม่ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจากโรงเรียนต้นแบบหรือหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชนที่เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลพร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆเกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและนำมาขยายผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนให้ครูได้แสดงความสามารถหรือสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูสร้างสื่อดิจิทัลและสร้างห้องเรียนออนไลน์เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้และข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา

อภิปรายผล

ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต1 และกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการ ข้อที่ 3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีแนวทางยกระดับพัฒนาทักษะการสอนทักษะดิจิทัลสำหรับครูอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566–2570 สพป.พิจิตรเขต1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ SIYU DU และ ชัชชญา พิระธรณิศร์ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน สามารถสื่อสารให้เกิดความสัมพันธอันดีในการทำงาน สื่อสารอย่างตรงประเด็น ตรงไปตรงมา ใช้ภาษาและถ้อยคำที่เข้าใจง่ายชัดเจน มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสื่อสารดิจิทัล ใช้ข้อความที่ชัดเจนในการมอบหมายงานผ่านดิจิทัล นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดาวรธรรม ธิวลการ (2564) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเชิงดิจิทัลเป็นการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัยทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกในการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลายๆ ช่องทาง เพื่อสื่อเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พิมล สุนทวงค์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษามหาสารคาม ที่กล่าวว่า ด้านการสื่อสาร พบว่า ต้องการให้ครูสามารถสื่อสารกันอย่างชัดเจนก่อให้เกิด ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ทบทวนสารที่สื่อออกไปกับเพื่อนร่วมงานเพื่อความถูกต้องชัดเจน และมี ทักษะคติเชิงบวกต่อการสื่อสารด้วยสื่อดิจิทัลการสื่อสารด้วยสื่อดิจิทัล

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 พบว่า มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสร้างความเข้าใจ ให้ครูเห็นความสำคัญและตระหนักในความจำเป็นในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเท่าทันและปลอดภัยด้วยตนเอง โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ การป้องกันปัญหาและการนำเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาตามความสามารถของบุคลากร มีการนิเทศ ติดตาม การนำความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทต่อการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก การนำอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีมาใช้ทำให้ง่ายต่อการสื่อสาร สามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจะต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพถูกกฎหมายและปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Zhong, L. (2017) ที่กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียม ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดิจิทัลที่ปลอดภัยและถูกกฎหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยวรรณ ตะเกาทอง, สติพร เขาวนชัย และ วิทยา จันทรศิลา (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 1 ได้กล่าวว่า ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่าง มีจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำร้ายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น เคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาทในการใช้สื่อ และส่งเสริมให้ครูรู้เท่าทันสื่อข้อมูลต่างๆ สามารถ กลั่นกรองความจริงที่เป็นสาระสำคัญมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้องค์ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูจะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยโดยนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการออกแบบจัดการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้และใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ วัชรภรณ์ แสงทิพย์ (2565) ที่กล่าวว่า การเรียนจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัลเป็นการส่งเสริมความสามารถของนักเรียน และการจัดกิจกรรมทางการเรียนตามสภาพการณ์ของบริบททางการศึกษายุคใหม่ที่ต้องเตรียมการและสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นทั้งกับผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อส่งผลต่อการสร้างประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียนภายใต้สังคมแห่งโลกยุคดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัลมี ตัวบ่งชี้ คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลและบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐิตยาภรณ์ เล็กสิงโต (2564) ที่กล่าวว่า ความรู้ความสามารถในการสอนเป็นความสามารถในการเลือกวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติ ดังที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การสอน มีการฝึกฝนด้านการสอนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต้องมีมาตรฐานของวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานสอนได้ดีสามารถผสมผสานศาสตร์ว่าด้วยการสอนกับศิลปะของการสอนเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการสอนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนท์ คำปิวทา (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครู

โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า มีคุณลักษณะของครูที่ระบุถึงการใช้งานโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันออนไลน์ที่ช่วยในกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยในครั้งนี้ โดยสรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล 4) ด้านการบริหารทรัพยากรดิจิทัล

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารทางดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ได้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรส่งเสริมครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สม่ำเสมอและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ รู้เท่าทันสื่อต่างๆ และสามารถนำมาใช้ได้อย่างปลอดภัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ การป้องกันปัญหาและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2) ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้องค์ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และนิเทศติดตามประเมินผลการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของของครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความเป็นพลเมืองทางดิจิทัลด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้และคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดิจิทัลด้านพลเมืองดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลไปใช้พัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครูกับประสิทธิผลในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กัลยวรรณ ตะเกาทอง และ สติพร เขาวนชัย. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต1. *Journal of Modern Learning Development*, 7(2), 41-55.
- ชานนท์ คำปิวทา. (2565). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. (การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ชุตีรัตน์ กาญจนธนะชัย. (2562). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ศึกษาศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (ครุศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยภูสกลนคร).
- ดาวรรุวรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชญ์พิมล สุนทวงค์. (2565).แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วัชรภรณ์ แสงทิพย์. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สติพร เขาวนชัย. (2566). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *The Journal of Education Naresuan University*, 25(4), 317-326.
- สุชญา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ และ เกื้อจิตต์ ฉิมทิม. (2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ใน *การประชุมวิชาการผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 มหาวิทยาลัยขอนแก่น* (น. 67-73). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- SIYU DU และ ชัชชญา พิระธรณิศร์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัด นครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร อุบลราชธานี*, 8(2), 1061-1072.
- Zhong, L. (2017). Indicators of Digital Leadership in the Context of K-12 Education. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, 10(1), 27-40.